

Ett initiativärende angående försäkringskassas dröjsmål med att verkställa en länsrättsdom

---

Enligt en artikel i Norrköpings Tidningar den 12 maj 1998 hade Östergötlands läns allmänna försäkringskassa dröjt med verkställigheten av en dom, meddelad av Länsrätten i Östergötlands län. Av artikeln framgick bl.a. följande. I maj 1996 meddelade länsrätten en dom i ett arbetsskadeärende som gällde beräkning av livränta. Länsrätten upphävde försäkringskassans beslut och överlämnade ärendet till försäkringskassan för erforderlig handläggning. Försäkringskassan tog upp ärendet på nytt och meddelade i maj 1997 ett beslut som stred mot länsrättens dom, eftersom beräkningen av livräntan gjordes på i stort sett samma grunder som tidigare. Beslutet överklagades till länsrätten som i februari 1998 undanröjde kassans beslut och visade målet åter till försäkringskassan. Anledningen var att länsrätten ansåg att dess första beslut från maj 1996 inte hade verkställts. Länsrätten motiverade sitt beslut bl.a. med att försäkringskassan hade varit skyldig att antingen verkställa länsrättens dom eller att överklaga den.

Med anledning av vad som framgick av tidningsartikeln beslutade JO Pennlöv att inom ramen för ett initiativärende låta utreda saken. Ärendet remitterades därefter till försäkringskassan, som kom in med ett yttrande.

Från Kammarrätten i Jönköping inhämtades att länsrättens beslut den 9 februari 1998 ännu inte hade prövats av kammarrätten samt att någon inhibition inte hade meddelats i målet.

Ärendet remitterades därefter på nytt till försäkringskassan för yttrande över att försäkringskassan, såvitt framgår av handlingarna, inte hade verkställt länsrättens beslut den 9 februari 1998 samt att någon inhibition inte hade meddelats i målet hos kammarrätten.

Försäkringskassan anförde i remissvaret följande.

Som angetts i försäkringskassans överklagande den 14 maj 1998 av länsrättens beslut har försäkringskassan genom omräkningsbeslut den 12 maj 1997 försökt verkställa en tidigare länsrättsdom den 2 maj 1996 i mål nr Ö 1450-93.

Länsrätten har i det nu överklagade beslutet undanröjt försäkringskassans omräkningsbeslut den 12 maj 1997 och fastställt att det ankommer på kassan att verkställa domen den 2 maj 1996.

Då ett verkställande av domen enligt försäkringskassans uppfattning inte skulle kunna leda till en högre livränta för AA överklagades länsrättens beslut till kammarrätten. Vid överklagandet yrkades tyvärr inte inhibition av länsrättens dom.

I sitt den 29 oktober 1999 meddelade beslut anförde JO Pennlov i bedömningsdelen följande.

Inledningsvis vill jag klargöra att JO enligt de regler som gäller för JO:s verksamhet normalt inte utreder förhållanden som ligger mer än två år tillbaka i tiden. Jag uttalar mig därför inte om förhållanden som ligger före länsrättens dom den 2 maj 1996.

Av försäkringskassans remissvar framgår att det tog försäkringskassan närmare ett år att verkställa länsrättens dom den 2 maj 1996. Kassans förklaring är att domen var oklar och svår att tolka. Med beaktande av att mål som återförvisas av länsrätt till försäkringskassan skall handläggas med förtur kan kassan dock inte undgå kritik för den utdragna handläggningen.

Vad därefter avser det förhållandet att försäkringskassan i anledning av länsrättens dom fattade ett beslut innebärande att AA inte beviljades ytterligare livränta har kassan uppgett att den vid beräkningen av livräntan följt Riksförsäkringsverkets rekommendationer på området. Av utredningen framgår vidare att länsrättens beslut den 9 februari 1998, vari rätten upphävde kassans nämnda beslut, har överklagats till kammarrätten som ännu inte prövat målet. JO uttalar sig inte annat än i undantagsfall i frågor som är föremål för prövning i ordinarie instans. Jag gör därför inte någon egen bedömning av försäkringskassans ställningstagande i det beslutet. Ärendet i den delen föranleder således inget uttalande från min sida.

Enligt 20 kap. 13 § sista stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring skall allmän försäkringskassas, Riksförsäkringsverkets och domstols beslut omedelbart gälla, om inte annat föreskrivits i beslutet eller bestäms av den domstol som har att pröva beslutet.

Av utredningen framgår att länsrättens beslut den 9 februari 1998 var omedelbart gällande. Kammarrätten har inte heller meddelat inhibition i målet. Försäkringskassan hade således att verkställa länsrättens beslut. Försäkringskassan har uppgett att ett verkställande av beslutet och den bakomliggande domen enligt kassans uppfattning inte skulle leda till högre livränta för AA, varför kassan överklagade länsrättens beslut. Uppenbarligen har försäkringskassan varit av den uppfattningen att kassan genom att överklaga länsrättens beslut inte behövde verkställa det. Jag vill framhålla för kassan att så inte är fallet. Försäkringskassan borde i stället i samband med sitt överklagande ha yrkat att kammarrätten skulle förordna att länsrättens beslut tills vidare inte skulle gälla.